

MEEDIAPÄDEVUSE INFOKIRI

Jaanuar 2024

Haridus- ja Teadusministeerium koostöös riigi meediapädevuse võrgustikuga on kokku pannud infokirja, millest leiate infot ja praktilisi soovitusi meediapädevuse arendamiseks. Oleme infokirja koondanud võrgustikku kuuluvate ühingute viimase aja olulisemad tegevused ning nende eestvedamisel valminud info- ja õppematerjalid.

Infokiri on mõeldud eelkõige haridustöötajatele, palume see edastada kõigile, kel võiks olla huvi meediapädevuse teemade vastu. Infokiri ilmub iga kuu teisel neljapäeval.

Palume kõigil soovijail registreerida end infokirja tellijateks.

Registreeru

Meediapädevaks koos lastega

[RaRa Raadio stuudios](#) arutlesid ja jagasid nippe laste infotarbimise suunamiseks **Inger Klesment** (TÜ juhitud projekti Balti infohäirete sekkekeskuse (BECID) kommunikatsiooni ja meediapädevuse spetsialist) ja **Kateryna Botnar** (RaRa meediapädevuse spetsialist). Nad jagasid ka nõu, kuidas lapsevanema või õpetajana teadlikult lapse infotarbimist suunata.

Vestluses arutati näiteks, et paljud lapsed usuvad kõike, mida nad sotsiaalmeedias ja YouTube'is näevad, eeldades, et täiskasvanud on faktid kontrollinud. Selleks, et lapsed ei satuks sotsiaalmeedias valeinfo ja vandenõuteooriate ohvriks, saavad õpetajad ja vanemad lastele selgitada sotsiaalmeedia ühte peamist toimimise põhimõtet: sotsiaalmeedias on esil eelkõige populaarne, mitte tingimata tõene info. Seega on lastele kriitilise mõtlemise, faktide ja arvamuse eristamise oskuse õpetamine kahtlemata üks olulisemaid meediapädevuse nurgakive. Kuula saadet: [Meediapädevaks koos lastega RaRa Raadiost](#).

Jaanuaris saab hoo sisse Viljandi koolieelikute digimeediapädevuse arendamise projekt

Laste Aeg OÜ koolitaja Inger Klesment külastab alates 15. jaanuarist kõikide Viljandi linna lasteaeade 5–7aastaseid lapsi, et lõbusate liikumis- ja rollimängude kaudu koolieelikute digimeediapädevusi arendada.

Teaduspõhiste mängude sisu on loodud laste igapäevaste veebikogemuste põhjal ning selles käsitletakse mh internetikäitumisega kaasnevate emotsioonide, privaatsuse, digitaalse jalajälje ning küberkiusamisega seotud teemasid. Projekti rahastab Riigikantselei ning koolitustest saab osa ligi 400 last.

Turvalise interneti päev

6. veebruaril 2024 tähistatakse rahvusvahelist turvalise interneti päeva. Kutsume koole, lasteaeasid, noortekeskusi ning ka teisi lastega töötavaid asutusi seda päeva tähistama ning oma asutuses koos õpilastega veebruari kuu jooksul temaatilisi töötube ja teavitussüritusi korraldama. Palun andke oma plaanidest teada www.targalinterneti.ee, siis saame teie ürituse Eesti kaardile märkida.

Konverents "Targalt internetis: digitaalne heaolu ja vaimne tervis"

Turvalise interneti päeval, 6. veebruaril toimuv konverents keskendub laste interneti ja digitehnoloogia vahendite kasutamise seotud väljakutsetele ja lahendustele; kuidas toetada laste digitaalset heaolu ning vaimset ja füüsilist tervist. Praktilistes töötubades tutvustatakse erinevaid keskondi ja tööriistu, mida saab kasutada nii koolis kui ka kodus. Oodatud on õpetajad ja lastega töötavad spetsialistid, lapsevanemad ning kõik teemast huvitatud. Rohkem infot ja eelregistreerimine [SIIN](#).

Kuidas kaitsta Eesti interneti?

Eesti Interneti SA (EIS) tegeleb maatunnusega tippdomeeni .ee haldamise, arendamise ja turvalisuse tagamisega, lähtudes põhimõttest, et internet oleks puhas, aus ja turvaline. Siiski tuleb aeg-ajalt ette olukordi, kus .ee tsoonis levib pahatahtlikku sisu. Kuidas selliseid olukordi lahendada ning mida teha, kui oled avastanud internetist pahatahtliku sisu? Selgitame lähemalt interneti sisu haldamise põhimõtteid [SIIN](#).

Inimõiguste aastakonverents 2024

8. ja 9. veebruaril korraldab [Inimõiguste Instituut](#) aastakonverentsi "Demokraatia vs autokraatia", mille teema on seekord desinformatsioon ning meedia- ja sõnavabadus. Eraldi arutelu on pühendatud Venemaa-teemale. Täpsem info [SIIN](#).

Euroopa Liit jõudis kokkuleppele meediavabaduse kaitses

Euroopa Parlament ja nõukogu saavutasid eelmise aasta lõpus poliitilise kokkuleppe meediavabaduse määruse suhtes, millega sätestatakse meedia sõltumatus põhimõtted. Euroopa meediavabaduse määruse eesmärk on tagada, et ajakirjanikud on oma töös kaitstud, et avalik-õiguslik meedia ei muutuks propagandavahendiks ning et Euroopa Liit oleks koht, kus meedia on vaba, läbipaistev ja mitmekesine. Rohkem infot [SIIN](#).

KOOLITUSED

Kuidas vandenõuteooriaid ja valeinfot levitavaid kontosisid ära tunda?

Kutsume 7.-12. klasse liituma Tagasi Kooli e-tundidega 17. ja 18. jaanuaril kell 12.00-12.45, kus ajakirjanikud Marta Vunš ja Kailli Malts õpetavad, kuidas Instagrami populaarsust koguva Ajuloputuse konto sarnaseid vandenõuteooriaid ja valeinfot levitavaid (ning jäljijate eksitamise arvelt raha teenivaid) suunamudjaid sotsiaalmeedias ära tunda.

17. jaanuari tund on mõeldud 7.-9. klassidele. Täiendav info Facebooki sündmusena asub [SIIN](#).

18. jaanuari tund on mõeldud gümnaasiumiastmele. Täiendav info Facebooki sündmusena asub [SIIN](#).

Meediapädevuse e-tunde korraldab Tagasi Kooli e-tundide meeskond koostöös Balti Infohäirete Sekkekeskusega.

Eesti Väitlusseltsi koolitused meediapädevuse teemadel

Äsja lõppenud aasta viimastel kuudel viis Eesti Väitlusselts projekti "Argumenteerimise abil meediapädevaks!" raames läbi meediapädevuskoolitusi. Töötubade keskmis oli argumenteerimisoskus ja selle seosed meediaruumis, eriti sotsiaalmeedias loodava ja leviva infoga. Kui olete sarnasest koolitusest huvitatud või sooviksite rohkem infot, võtke Eesti Väitlusseltsiga ühendust aadressil markus@argument.ee.

RAAMATUSOOVITUS RAHVUSRAAMATUKOGULT

Leidke raamatukogust: [Friend or Foe: Tackling the Issue of Social Media in Schools](#) by Victor C. Strasburger (Editor), Marjorie Hogan (Editor).

Raamat uurib sotsiaalmeedia mõju teismeliste igapäevaelule ja koolikeskkonnale, tuues välja uusi uuringuid ja avastusi. Kaheksas peatükis esitatakse argumente sotsiaalmeedia poolt ja vastu ning selgitatakse uusi nähtusi sotsiaalmeedias. Raamat on kasulik nii vanematele kui ka õpetajatele, aidates neis teemades teadlikkust tõsta. Autorid rõhutavad, et hoolimata muutustest mõjutab sotsiaalmeedia endiselt tugevalt teismelisi kui peamine suunamudija. Viimastes peatükkides otsitakse vastuseid küsimustele, kuidas meediapädevus võib maailma päästa ja kas sotsiaalmeedia mõjutab aktiivsus- ja tähelepanuhäire tekkimist.

KASULIKKE LINKE:

- Digitaalvõrgu mängud 5-10aastastele: www.lasteaeg.ee
- Rahvusraamatukogu haridusprogrammid: www.rara.ee/programmid/
- Rahvusraamatukogu mängud ja viktoriinid: www.rara.ee/materjalid/
- Tarka internetikasutus edendav projekt "Targalt Internetis": www.targalinterneti.ee
- Veebikursus „Very Verified“, mis aitab infovoogudes ära tunda valeinfo ja propaganda: [Home - Eesti - Very Verified: Media Literacy in The Baltics](#)

Haridus- ja Teadusministeerium
Munga 18, 50088 Tartu
info@hm.ee